

18 decembrie 2025

Punct de vedere AmCham România: ***Abandonul școlar în România între realitate și statistici***

Eurostat a publicat săptămâna aceasta o serie de date privind părăsirea educației formale și participarea tinerilor pe piața muncii, care au fost reflectate și de presa din România.

Întrucât participarea la educația formală este unul dintre subiectele pe care le urmărim în cadrul AmCham și pe care l-am analizat în profunzime printr-un studiu realizat împreună cu Universitatea din București chiar anul trecut, ne-au atras imediat atenția procentele excesiv de mici raportate pentru abandonul școlar din România, cunoscând amploarea și implicațiile acestui fenomen social îngrijorător și foarte costisitor.

În acest context, avem responsabilitatea să atragem atenția că ultimele date publicate de Eurostat trebuie interpretate în raport cu metodologia utilizată, întrucât ele surprind un fenomen diferit de abandonul școlar propriu-zis, respectiv **întreruperi ale studiilor** – renunțarea la un program formal de educație cel puțin o dată pe parcursul vieții.

Datele publicate săptămâna aceasta de Eurostat arată că 1,5% dintre persoanele cu vârsta între **15 și 34** de ani din România, pe parcursul vieții, au întrerupt cel puțin o dată un program formal de educație, fără a se indica, însă, cel mai înalt nivel de calificare absolvit de aceste persoane. Astfel, acest indicator ne arată cel mult că, odată înscriși într-un program formal de educație, românii finalizează un astfel de program într-o proporție mult mai mare decât cetățenii altor State Membre.

Pentru a putea realiza o comparație relevantă statistic între Statele Membre ale Uniunii Europene, indicatorul pentru fenomenul abandonului școlar este **rata de părăsirea timpurie a școlii** (*Early Leavers from Education and Training - ELET*). Acest indicator măsoară ponderea persoanelor cu vârsta între **18 și 24 de ani** care au absolvit cel mult clasa a VIII-a (educație secundară inferioară - nivelul ISCED 2) și nu participă, la momentul măsurării, la un program de educație. Cele mai recente date publicate de Eurostat pentru acest indicator (mai 2025) arată că în România, rata de părăsire timpurie a școlii în 2024 a fost 16,8%, cea mai mare din Uniunea Europeană și în ușoară creștere față de 2023 (16,6%), situându-se mult peste media UE (9,3%).

Cele două seturi de date nu se contrazic, ci descriu realități diferite: întreruperi ale parcursului educațional, respectiv abandon educațional, acesta din urmă rămânând o vulnerabilitate majoră pentru România. Corelarea celor două seturi de date ne arată că deși românii din grupa de vârstă 15–34 de ani care ajung să se înscrie într-un program formal de educație au o probabilitate ridicată de a-l finaliza comparativ cu omologii lor din alte state membre ale UE, un număr aproape dublu de tineri români nu depășesc nivelul de calificare ISCED 2, ceea ce indică pierderi semnificative de capital uman încă din etapele timpurii ale educației.

Vrem să spunem cât se poate de apăsător: **România pierde prea mulți copii încă din primii ani ai parcursului educațional și la toate nivelele sistemului de educație**. Realitatea sistemică rămâne una de risc ridicat, cu efecte directe asupra competitivității economice și coeziunii sociale. Nu există justificare pentru acceptarea acestui eșec și pentru privirea copiilor de dreptul la educație și la un viitor decent. Intervențiile fragmentate sau limitate ca amploare pe care mediul de afaceri și cel ONG le realizează nu sunt suficiente, de aceea facem din nou apel la politici publice adaptate, coordonare între decidenții de la nivel central și autoritățile locale responsabile, și nu în ultimul rând, la alocarea finanțării pentru măsurile de prevenire și reducere a abandonului școlar.

Apelul nostru este fundamentat pe rezultatele analizei de impact economic al abandonului școlar realizate pentru AmCham România de Universitatea din București și pe realitățile pe care toți cei implicați în sistemul de educație, de la decidenți la beneficiari, le cunosc foarte bine.

Raportul privind impactul economic al abandonului școlar în România lansat de AmCham și Universitatea din București în 2024 relevă costuri socio-economice alarmante ale fenomenului:

- România are una dintre cele mai ridicate rate de părăsire timpurie a școlii (PTȘ) din Uniunea Europeană - 16,6% în 2023, cu o vulnerabilitate accentuată în zona rurală. După câțiva ani de regres, aceasta rată a urcat la **16,8% în 2024**. În medie, România a pierdut câte 23.000 de elevi pe cohortă începând cu 2005.
- Anual, fenomenul generează pierderi de **2,3 miliarde de euro** (0,77% din PIB¹), iar până în 2024 pierderile cumulate ajung la **15,7 miliarde de euro** (5,23% din PIB).
- Pe durata vieții, costul total al persoanelor care au abandonat școala se ridică la **107 miliarde de euro** (aproximativ 35% din PIB).
- Un elev care abandonează școala câștigă pe durata vieții cu aproape **200.000 de euro mai puțin** decât un absolvent de liceu. Costurile pentru stat includ pierderea de venituri fiscale, cheltuieli suplimentare pentru sănătate și asistență socială, precum și impact asociat criminalității, principalele efecte fiind legate de sănătate și pierderea taxelor, greu de cuantificat direct în bugete.

Realitățile evidențiate în studiul realizat de Universitatea din București sunt revalidate de cel mai recent raport OCDE „**Education at a Glance 2025**”, care arată că România se confruntă cu vulnerabilități majore în domeniul educației: are cea mai mare rată de părăsire timpurie a școlii din UE, 22% dintre tinerii cu vârsta între 16 și 24 de ani fac parte din categoria NEET (neimplicați în muncă, educație sau formare), proporția tinerilor (25–34 ani) cu studii superioare a scăzut la 23%, situând România printre puținele țări analizate de OCDE unde acest indicator este în declin, în timp ce persistă dificultățile în asigurarea competențelor de bază necesare integrării pe piața muncii.

În plus, în privința părăsirii timpurii a școlii (abandon), dorim să punctăm și câteva aspecte relevante pentru măsurarea fenomenului.

- În interiorul UE, **sistemele de educație sunt gestionate la nivel național**, nefiind armonizate prin politici europene obligatorii. Această autonomie generează diferențe semnificative de definiții, metodologii, criterii de raportare și practici administrative, ceea ce limitează comparabilitatea directă între cele 27 de sisteme de educație naționale.
- Experiența realizării raportului AmCham de către Universitatea din București ne-a arătat că măsurarea abandonului este un exercițiu dificil chiar la nivel național, din cauza **datelor insuficiente, necorelate, raportate cu întârziere, și a metodologiilor neunitare de încadrare și raportare a abandonului. Problemele privind raportarea au și motive structurale**, cel mai important fiind finanțarea per capita în sistemul de învățământ. Atât timp cât un elev figurează înscris, școala are un motiv să îl mențină formal în sistem, chiar dacă frecvența este scăzută sau parcursul educațional este discontinuu. Acest lucru poate conduce la subraportarea părăsirii timpurii a școlii și la o imagine denaturată în unele statistici.

Subliniem nevoia de a face eforturi în plan intern spre o definire mai clară a fenomenului abandonului școlar și a indicatorilor asociați, spre un proces de raportare corect și transparent la toate nivelurile (de la nivelul școlii, până la nivel regional și național) și spre colectarea de date pe baza acestor indicatori clar definiți, raportați în mod corect, pentru a fundamenta politicile publice pe indicatori statistici care să reflecte corect realitatea.

În ceea ce privește soluțiile pentru fenomenul părăsirii timpurii a școlii, AmCham România consideră important ca politicile publice pentru combaterea abandonului să se concentreze pe **prevenție timpurie și pe intervenții sistemice**, care să asigure fiecărui copil șansa reală de a rămâne în școală și de a parcurge complet traseul educațional. Una dintre măsurile de remediere care a avut rezultate pozitive semnificative în alte țări, este **combinația între permanentizarea oferirii unei mese calde în școli, ca măsură socială de prevenire a sărăciei și susținere a prezenței școlare, și implementarea unui învățământ remedial de calitate**. Accesul la o masă nutritivă zilnică oferă copiilor din medii defavorizate un mecanism funcțional și concret să vină la școală, sprijinind concentrarea, performanța școlară și reducând presiunea economică asupra familiilor.

¹ Estimat la 300 de miliarde de euro la momentul analizei.

Pentru exercițiul bugetar viitor, considerăm esențial ca, până la atingerea obiectivului de extindere a mesei calde la 1 milion de beneficiari, prevăzut de Legea 198/2023 (prag suspendat până în 2027, ca parte a măsurilor de austeritate), Ministerul Educației și Cercetării să asigure continuitatea programului „Masă Sănătoasă” începând cu ianuarie 2026, în toate unitățile de învățământ în care acesta a funcționat în 2025, **fără întreruperi**.

În lipsa unor mecanisme de bugetare multianuală, este cu atât mai important ca Ministerul să inițieze **din timp toate demersurile administrative necesare**, inclusiv adoptarea actelor normative care să stabilească lista școlilor eligibile, astfel încât implementarea programului să se poată derula fără întârzieri pe toată durata anului școlar. Totodată, pentru derularea procedurilor de achiziții publice într-un ritm alert, este necesar sprijinul operațional și tehnic pentru autoritățile publice locale.

AmCham România înțelege provocările macroeconomice actuale și constrângerile bugetare în care România trebuie să se încadreze, dar fără intervenții sistemice pentru sprijinirea copiilor vulnerabili și reducerea riscului de abandon școlar, nu vom putea asigura o revenire economică sustenabilă și competitivă.

Lansăm un apel și cu această ocazie către decidenți să trateze politicile publice pentru educație ca pe o **investiție strategică în viitorul României**. Măsurile de sprijin social - precum accesul la o masă caldă - sunt complementare și esențiale pentru a elimina barierele care împiedică accesul real la educație, dar ele nu pot substitui **calitatea actului educațional**.

Istoric, nivelul de competență a resursei umane a fost principalul avantaj competitiv al României și un factor decisiv în atragerea investițiilor și dezvoltarea unor industrii strategice, precum IT, servicii sau producție avansată. În lipsa unor intervenții coerente și sistemice în educație, acest avantaj va fi erodat până la un punct critic, de la care nu mai putem construi performanță economică durabilă.

Despre CAMERA DE COMERȚ AMERICANĂ ÎN ROMÂNIA- AmCham România

Camera de Comerț Americană în România – AmCham Romania este cea mai reprezentativă asociație de afaceri, recunoscută pentru facilitarea unui dialog public privat consistent pe marginea agendei economice și pentru contribuția la întărirea relațiilor economice dintre România și Statele Unite.

Cu peste 30 de ani de prezență în România, AmCham reunește în prezent 600 de companii americane, internaționale și românești cu investiții cumulate de peste USD 30 mld în România.

Companiile membre AmCham asigură împreună peste 250.000 de locuri de muncă și generează o cifră de afaceri cumulată de peste 65 miliarde EUR. Fiecare 1 million de EUR suplimentar la cifra de afaceri creează alte 10 locuri de muncă în economie.

Membrii AmCham Romania activează în 32 de sectoare economice, ceea ce face posibilă implicarea AmCham în promovarea priorităților economice pentru multe domenii de activitate, prin grupuri de lucru specializate, precum: Piețe de Capital și Servicii Financiare, Guvernanță Corporatistă, Concurență și Ajutor de Stat, Energie, Educație, Economie Digitală, Protecția Datelor Personale, Fiscalitate, Mediu, Piața Muncii, Sănătate, Fonduri Europene, Achiziții Publice și Parteneriat Public-Privat, Real-Estate, Legislația Comercială, și Turism.

AmCham România este membru acreditat al Camerei de Comerț a SUA și face parte din rețeaua europeană a Camerelor de Comerț Americane.

Pentru mai multe detalii, vă invităm să ne vizitați la www.amcham.ro și să urmăriți @AmChamRomania.
Contact: Andreea Roman, Communication Manager - aroman@amcham.ro T: 0748 113 665

Consiliul Director AmCham Romania 2025

Președinte

- **Vlad Boeriu, Tax & Legal Partner-in-Charge, Deloitte România**

Vice-președinți:

- **Cerasela Baiculescu, Country General Manager, IBM Romania & Moldova**
- **Gabriela Popescu, Corporate, External and Legal Affairs Lead, Central Europe, Microsoft**

Trezorier

- **Luminița Runcan, Supervisory Board Chair BTAM, Banca Transilvania**

Membri:

- **Nicoleta Forfotă, Corporate Bank Head, Citibank Romania**
- **Cornel Cărmizaru, General Manager, Coca-Cola HBC Romania**
- **Claudia Sofianu, Partner, Tax & Law Department, People Advisory Services Leader, EY Romania**
- **Elisabeta Moraru, Country Director, Google Bulgaria, Hungary, Moldova, and Romania**
- **Georgiana Coșoveanu, Director Governmental Affairs & Policy, Johnson & Johnson Romania**
- **Ciprian Lăduncă, Managing Partner, LCL Advisory**
- **Daniela Nemoianu, Managing Partner, Nemoianu Attorneys at Law**
- **Ionuț Sas, SVP Finance, UiPath**
- **Nedim Baytorun, CEO, Vodafone Romania**

Director Executiv

- **Letiția Pupăzeanu**